

Výkladové poznámky k biblickým veršom z úlohy č. 11

Ježišov príbeh ako súčasť môjho príbehu

Nedeľa: Ježiš - základ nášho svedectva

(Ef 2,1-10 SEKP) ¹Aj vy ste boli mŕtvy vo svojich prestúpeniach a hriechoch, ²v ktorých ste kedysi žili podľa ducha tohto sveta, podľa kniežat'a nadzemskej moci, ducha, ktorý teraz pôsobí v neposlušných synoch. ³Medzi nimi sme aj my všetci kedysi konali podľa žiadostí svojho tela, keď sme žili podľa záľub tela a mysle, a boli sme od prirodzenosti deťmi hnevu, tak ako aj ostatní. ⁴Ale Boh bohatý na milosrdenstvo, zo svojej nesmiernej lásky, ktorou si nás zamiloval, ⁵keď sme boli pre poklesky mŕtvi, oživil nás s Kristom - milosťou ste spasení! - ⁶spolu s ním nás vzkriesil a spolu s ním nás uviedol na nebeský trón v Kristovi Ježišovi, ⁷aby ukázal v budúcnosti, aké nesmierne bohatstvo milosti je v jeho dobrote voči nám v Kristovi Ježišovi. ⁸Veď ste spasení milosťou skrze vieru. A to nie je z vás, je to Boží dar. ⁹Nie zo skutkov, aby sa nikto nevystatoval. ¹⁰Veď sme jeho dielo, stvorení v Kristu Ježišovi na to, aby sme konali dobré skutky, ktoré nám Boh už vopred pripravil.

Prvých desať veršov v Ef 2 tvoria v pôvodnom gréckom texte iba dva vety, vv. 1-7 a vv. 8-10. Prvá veta je tzv. "anakolutická"¹, tzn. že sa "pôvodná vetná schéma mení na inú"² (od 4. verša). Tzn. že základná štruktúra tohto oddielu pozostáva z troch častí: vv. 1-3; vv. 4-7; a vv. 8-10. Pričom anakolutón spôsobuje to, že verše 1-3 sú v kontraste s veršami 4-7. "Verše 1-3 teda vyjadrujú hriešny stav čitateľa v minulosti..., vv. 4-7 vyjadrujú zmenu, ktorú pre veriacich v Krista spôsobila Božia milosť..., a vv. 8-10 poskytujú zhrnutie povahy spásy dosiahnutej Bohom."³

vv. 1-3: "Vy" v prvom verši hovorí "pravdepodobne 'vy pohania' oproti 'my tiež' - to znamená, my Židia - vo v. 3."⁴ Identita tých, ktorým tieto slová píše je konkretizovaná až vo v. 11 "vy, kedysi pohania podľa tela". Pavol tu teda celkom otvorene a ostro hovorí, že človek pred tým, než pozná Krista je "mŕtvy vo svojich prestúpeniach a hriechoch" (v. 1). "Už v SZ, najmä v žalmoch, bol život v chorobe, hriechu, odcudzení, zajatí alebo pod vládou nepriateľov vnímaný ako život v šeoale alebo v ríši smrti."⁵ Stav smrti pred uverením je v kontraste so stavom vzkriesenia, ktoré započalo v Ježišovi Kristovi a ktoré symbolicky znázorňuje aj obrad krstu ako symbol smrti starého človeka a vzkriesenia nového človeka v

¹ LINCOLN, A. T. Word Biblical Commentary: *Ephesians*. vol. 42. Grand Rapids: Zondervan, 2017 (ePub edition). 888 s. ISBN 978-0-310-58634-0. str. 278.

² KRAUS, Jirí. a kol. *Slovník cudzích slov*. 3. vyd. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo - Mladé letá, s.r.o, 2008. 1054 s. ISBN 978-80-10-01425-5. str. 61.

³ LINCOLN, A. T. Word Biblical Commentary: *Ephesians*. str. 278.

⁴ BRUCE, F. F. New International Commentary of the New Testament: *The Epistles to the Colossians, to Philemon, and to the Ephesians*. Grand Rapids: William B. Eerdmans Publishing Company, 1984. 469 s. eISBN 978-1-4674-2318-2. str. 215.

⁵ LINCOLN, A. T. Word Biblical Commentary: *Ephesians*. str. 288.

Kristovi. Človek je mŕtvy v dôsledku svojho previnenia a svojich hriechov, Kristovo odpustenie a ospravedlnenie dáva život tam, kde predtým vládla smrť.

Druhý verš je trochu problematický. SEkP prekladá už skôr výkladovo: "žili podľa ducha tohto sveta". Máme tu však použité slovo *aión*, čo nie je duch ale vek. Celkovo by sme mohli tento druhý verš preložiť nasledovne: "V ktorých ste kedysi chodili podľa veku tohto sveta, podľa vládcu mocnosti vzduchu, ducha, ktorý teraz pôsobí v synoch neposlušnosti." Sloveso "chodiť" poukazuje na "terminológiu, keď hovoríme o výučbe o etickom správaní - *halaka*."⁶ Vek tohto sveta poukazuje na obdobie, kedy vládne na tomto svete hriech, ďalej je to konkretizované "vládcom mocnosti vzduchu", čím je poukázané na nadpozemskú bytosť, ktorej pôvod je v nebesiach. Nakoniec sa už skutočne hovorí o duchu (*pneuma*), ktorý pôsobí v synoch neposlušnosti. Táto nebeská mocnosť teda má moc pôsobiť v tých, ktorí sú voči Bohu neposlušní. Človek teda nikdy nie je na neutrálnej pôde. Nemožno sa odvrátiť od Boha a stať sa neutrálnym, ak sa zriekneme Božej ochrany, stávame sa bezbrannými voči nebeským mocnostiam (viď Ef 6,10-20). Tento "duch", alebo "vládca" je bytosť, ktorá vytvára "atmosféru alebo ovzdušie myslenia, ktoré ovplyvňuje mysle ľudí proti Bohu."⁷

Fráza "aj my" v 3. verši poukazuje na to, že nie len pohania, ale aj Židia "sú pod mocou hriechu (Rim 3,9) a rovnako potrebujú ospravedlňujúcu milosť Božiu, ak pre nich má byť nejaká nádej."⁸ "Deti hnevu" poukazuje na Boží hnev, znamená to, že "boli hodní prijať Boží súd, rovnako ako pohania"⁹. "Žiadosti tela" a "záľuby tela a mysli" poukazujú na "skutky tela" v Gal 5, ktoré sú v priamom protiklade k "ovociu Ducha". "Telo" je tu chápané nie ako telesná schránka pre ľudskú dušu, takýto koncept tela Biblia nepozná. "Telo" tu "zahŕňa myšlienky a zmysly"¹⁰.

vv. 4-7: Vo štvrtom verši máme zámeno "nás", ktoré je "komplexné nie výlučné"¹¹, neznamená "nás Židov na rozdiel od vás pohanov". Slovo "ale" na začiatku 4. verša ukazuje na protichodnú situáciu k veršom 1-3, ktorú Boh zvrátil svojím milosrdenstvom. "V dôsledku Božej iniciatívy, existuje teraz úplne nová situácia. Táto situácia sa začala, pretože Boh je nie len Bohom spravodlivého hnevu (v. 3), ale aj milosrdenstva."¹²

Začiatok piateho verša nás vracia k veršu prvému, s tým rozdielom, že hriechy sa už nespomínajú, pozornosť už nie je zameraná na hriešnikov, na mŕtvych, ale na Krista a jeho milosť. Tí, ktorí boli charakterizovaní ako mŕtvi, boli oživení s Kristom. "Pre Pavla je však charakteristické, že zdieľanie Kristovej slávy a zmŕtvychvstania je podmienené zdieľaním druhého aspektu jeho osudu, jeho smrti."¹³ Opäť tu môžeme vidieť význam symbolu krstu ako

⁶ LINCOLN, A. T. Word Biblical Commentary: *Ephesians*. str. 290.

⁷ BRUCE, F. F. New International Commentary of the New Testament: *The Epistles to the Colossians, to Philemon, and to the Ephesians*. str. 217.

⁸ tamtiež, str. 218.

⁹ tamtiež, str. 218.

¹⁰ LINCOLN, A. T. Word Biblical Commentary: *Ephesians*. str. 296.

¹¹ BRUCE, F. F. New International Commentary of the New Testament: *The Epistles to the Colossians, to Philemon, and to the Ephesians*. str. 219.

¹² LINCOLN, A. T. Word Biblical Commentary: *Ephesians*. str. 297.

¹³ tamtiež, str. 300.

znovuzrodenia (teda smrti a vzkriesenia). "Skrze vieru s ním zomreli vo svojej starej existencii, a ožili s ním v novej existencii."¹⁴

Šiesty verš hovorí o uvedení na trón spolu s Kristom, ako o udalosti, ktorá prebehla, ale nie je dobré sa na to takýmto spôsobom pozerat'. Skôr je to prisľúbenie budúcnosti, no toto prisľúbenie má už reálny základ tu a teraz. Tento reálny základ nám bol daný Kristovou obeťou na kríži. Pavol týmto spôsobom kresťanom v Efeze vyjadruje, že "ich skutočný domov je tam, kde je Kristus, a ich skutočné občianstvo je v nebi."¹⁵ Alebo ešte jednoduchšie povedané: "... čas slovíe prebudil a posadil naznačuje, že sa jedná o okamžité a priame dôsledky spasenia. Nielenže je veriaci skrze Kristovo vzkriesenie mŕtvy hriechu a živý spravodlivosti, ale sa tiež podieľa na Pánovom vyvýšení a najväčšej nožnej sláve."¹⁶

V siedmom verši Pavol vyjadruje trojitú myšlienku:

Po prvé, nový poriadok, ktorý sa tiež začal, má budúcnosť. Pisateľ vie, že je v rozhodujúcom období Božej vykupiteľskej činnosti, ktorá bola otvorená Kristovým zmŕtvychvstaním a povýšením, ale ktorá sa ešte musí dovŕšiť v nadchádzajúcich vekoch. Po druhé, Božia aktivita v mene veriacich bola taká konečná, že bude pokračovať ako prejav jeho milosti týmto prichádzajúcim vekom. Po tretie, to čo Boh urobil, je teraz realitou pre veriacich, ale iba v nadchádzajúcich vekoch sa to prejaví v plnom rozsahu. Až potom bude všetkým zrejmé, aké množstvo milosti a láskavosti dal Boh svojmu ľudu skrze Krista.¹⁷

vv. 8-10: Verše osem a deväť jasne ukazujú, že bez Božej milosti žiadna spása neexistuje. To znamená, že aj samotná možnosť uverit' je pre človeka darom Božej milosti. Akýkoľvek podiel človeka na spáse je pre Pavla nepredstaviteľný a nemožný. To dotvára ešte desiaty verš, kde Pavol jasne ukazuje, že ani dobré skutky človeka, nehovoria v skutočnosti o kvalite toho človeka, ale o Božej kvalite, ktorá sa zjavuje prostredníctvom našich dobrých skutkov. "Posvätenie a dobré skutky veriaceho boli rovnako ako spasenie pripravené dávno pred založením sveta."¹⁸

Pondelok: Premieňajúca moc osobného svedectva

(1J 4,7-12 SEkP) ⁷*Milovaní, milujme sa navzájom, lebo láska je z Boha a každý, kto miluje, narodil sa z Boha a pozná Boha.* ⁸*Ten, kto nemiluje, nepozná Boha, pretože Boh je láska.* ⁹*Božia láska k nám sa prejavila v tom, že Boh poslal na svet jednorodeného Syna, aby sme skrze neho mali život.* ¹⁰*Láska je v tom, že nie my sme milovali Boha, ale že on miloval nás a poslal svojho Syna ako obeť zmierenia za naše hriechy.* ¹¹*Milovaní, keď si nás Boh tak zamiloval, aj my sa máme navzájom milovať.* ¹²*Boha nikto nikdy nevidel; ak sa navzájom milujeme, Boh ostáva v nás a jeho láska v nás dosiahla dokonalosť.*

¹⁴ BRUCE, F. F. New International Commentary of the New Testament: *The Epistles to the Colossians, to Philemon, and to the Ephesians*. str. 219.

¹⁵ tamtiež, str. 220.

¹⁶ MACARTHUR, John. Nový zákon: *Komentár verš po verši*. Kroměříž: Didasko, 2013. 1010 s. ISBN 978-80-875-87-08-9. str. 633.

¹⁷ LINCOLN, A. T. Word Biblical Commentary: *Ephesians*. str. 311.

¹⁸ MACARTHUR, John. Nový zákon: *Komentár verš po verši*. str. 634.

vv. 7-8: Ján v týchto veršoch dáva argument lásky. Je to prvý argument lásky, máme milovať, pretože Boh je láska. Siedmy verš hovorí o tom, že "kto miluje, narodil sa (gr. *gennaó*) z Boha a pozná (gr. *ginósko*) Boha". Sloveso *gennaó* môžeme preložiť "byť pôvodcom, privádzať k dospelosti/mohutnosti"¹⁹, čo je ešte zrozumiteľnejšie. Pôvodcom toho, kto miluje je Boh, pretože on je láska, zároveň, keď sa človek rozhodne pre lásku, dostáva sa tak do Božích rúk, ktoré tohto človeka môžu privádzať k dospelosti. Tieto významy rozhodne poukazujú na Boha ako na stvoriteľa. Sú však ľudia neveriaci, ktorých láska je väčšia ako láska mnohých kresťanov. Čo to teda znamená? "Teologická odpoveď na otázku je formulovaná v zmysle doktrín o stvorení a spoločnej milosti. Pretože ľudia sú stvorení na Boží obraz, obraz, ktorý bol poškodený, ale pád ho úplne nezničil, majú ľudia schopnosť stále milovať"²⁰ a to napriek tomu, že sú neveriaci. Pri láske o ktorej hovorí Ján, ale nestačí len skutočnosť, že človek je stvorený Bohom, ale že dovoľuje Bohu, aby bol stále objektom Jeho tvorenia a to nie v zmysle teistického evolucionizmu, ale v zmysle posvätenia. Preto znakom skutočného znovuzrodenie nie je len láska sama o sebe, ale láska prameniaca z viery.

Poznať (*gennaó*) v gréčtine naozaj poukazuje k intelektuálnemu "poznávaniu", ale v biblickej reči SZ je toto sloveso spojené s hlbokým vzťahom, ktorý prináša svoje plody. Boh je zdrojom lásky a preto keď žijeme vo vzťahu s Bohom výsledkom musí byť naša láska, k Bohu, k blíznym aj k sebe, v zmysle veľkého prikázania lásky. Ján vo svojich spisoch uvádza tri veľké teologické výroky o Bohu: "Boh je láska." (1J 4,8); "Boh je svetlo." (1J 1,5); a "Boh je Duch." (J 4,24). Nie je dobré jeden výrok uprednostňovať pred ďalšími dvomi. "Je pravda, že 'Boh je Duch' popisuje jeho metafyzickú podstatu, zatiaľ čo 'Boh je svetlo' a 'Boh je láska' pojednávajú o jeho charaktere, zvlášť, keď sa zjavil ľudom."²¹

v. 9: Božia láska sa najkonkrétnejšie prejavila v Božom "jednorodenom" (niektoré preklady uvádzajú "jedinom") Synovi. Výraz "jednorodený" nepodporuje myšlienku arianizmu, ktorý tvrdí, že Syn bol niekedy na počiatku zrodený, tzn. že nie je večný a nie je Boh. Nie! "Viac než polovicu NZ výskytov daného výrazu má na svedomí Ján. Vždy ho používa pre popis Krista, aby ukázal jeho jedinečný vzťah k Otcovi, jeho odveké bytie a zreteľnú odlišnosť od stvorenia. Zmienené slovo podtrháva Kristovu jedinečnosť ako jediného svojho druhu."²² Táto jedinečnosť je aj v tom, že práve vďaka vteleniu Ježiša Krista, jeho životu, smrti a vzkrieseniu bola plne zjavená Božia láska, ktorá bola predtým v skrytosti.

vv. 10-11: Každá definícia biblického pojmu "láska" musí vychádzať z Božej lásky voči ľuďom, nikdy nie naopak, ani nie z medziľudskej lásky. V tomto verši "nájdeme najhlbší význam pojmu 'láska': láska znamená odpustiť hriechy milovaným a už si ich viac nepamínať. Toto Boh urobil pre vzbúrené ľudstvo: omilostil ich hriechy [ktoré spáchali] proti nemu, na svoje vlastné náklady."²³ Zároveň iný tvar výrazu "obet' zmierenia za naše hriechy" list Žd 9,5 prekladá ... ako zľutovnicu. Kristus sa stal doslova našou zľutovnicou,

¹⁹ PANCZOVÁ, Helena. Grécko-slovenský slovník: *Od Homéra po kresťanských autorov*. Bratislava: Lingea, 2012. 1327 s. ISBN 978-80-8145-021-1. str. 297.

²⁰ MARSHALL, I. H. New International Commentary on the New Testament: *The Epistles of John*. Grand Rapids: William B. Eerdmans Publishing Company, 1978. 428 s. eISBN 978-1-4674-2232-1. str. 246.

²¹ MARSHALL, I. H. New International Commentary on the New Testament: *The Epistles of John*. str. 247.

²² MACARTHUR, John. Nový zákon: *Komentár verš po verši*. str. 929.

²³ MARSHALL, I. H. New International Commentary on the New Testament: *The Epistles of John*. str. 249.

podobnou ako tá v najsvätejšej svätyni, ktorú veľkňaz v Deň zmierenia pokropil krvou obeti (Lv 16,15). Kristus urobil to isté, keď preliat svoju krv za druhých a uspokojil požiadavky Božej svätej spravodlivosti a hnevu proti hriechu."²⁴

Práve takáto láska nám je podľa 11. verša nie len príkladom, ale aj motiváciou. "Príjemcovia tejto Božej lásky nemajú inú možnosť ako odpovedať. Ich hriechy boli sňaté týmto milostivým Božím skutkom."²⁵

v. 12: Dvanásť verš sa skladá z dvoch rôznych, na prvý pohľad navzájom nesúvisiacich výrokoch. Ale tieto výroky spolu nesúvisia len zdanlivo. Čo má výrok: "Boha nikdy nikto nevidel." spoločné s Jánovým naliehaním na vzájomnú lásku medzi veriacimi? Kým Kristus kráčal po tejto zemi, bol dokonalým Božím obrazom a dokonalým zjavením Otcovej lásky k svetu. Po svojom nanebovstúpení, Kristus poslal Ducha svätého na svojich učeníkov a práve ovocím Ducha (medzi ktoré patrí aj láska), svet môže vidieť Božiu lásku, ktorá sa prejavuje skrz veriacich. Ak svet nevníma Boha ako lásku, potom je problém u nás, pretože nie sme dostatočnými vyjadreniami Božej lásky k svetu.

Utorok: Ježiš a príbeh môjho života

(Mk 5,18-20 SEkP) ¹⁸*Ked' nastupoval na loď, prosil ho človek, čo bol predtým posadnutý zlým duchom, aby mohol ísť s ním.* ¹⁹*Ježiš mu to však nedovolil, ale mu povedal: Chod' domov k svojim a porozprávaj im, čo všetko ti urobil Pán a ako sa nad tebou zmiloval.* ²⁰*Nato odišiel a začal v Desať mestí rozhlasovať, aké veľké veci mu vykonal Ježiš. A všetci sa čudovali.*

Ježiš v blízkosti pohanského Dekapolisu uzdravil posadnutého démonmi. Časť tohto príbehu, ktorý máme v týchto troch veršoch ukazuje na reakciu uzdraveného. Jeho prosba "byť s ním" (gr. *met autú é*) "je vyjadrená podobne ako v prípade povolania učeníkov (porov. 3,14)."²⁶ Tento človek sa chcel stať Ježišovým učeníkom, Kristus mu v tom vo svojej podstate nezabránil. Tento uzdravený muž sa skutočne stal Kristovým učeníkom, ale vo svojom vlastnom prostredí, kde býval. Georg KNIGHT poukazuje na niekoľko rozporov v Ježišovej reakcii na tohto muža, oproti Ježišovmu bežnému správaniu, ktoré poznáme z evanjelií. (1.) Ježiš tohto muža odmietol, keď muž vyjadril túžbu nasledovať ho. Predtým Ježiš nikdy takúto túžbu neodmietol. (2.) Ježiš skôr zabraňoval tým, ktorých vyliečil, aby o tom ďalej hovorili, teraz však robí presný opak a muža posielal domov, aby všetkým povedal čo mu urobil Pán.

Toto napätie dôveryhodne vysvetľuje skutočnosť, že sa udalosť odohrala mimo Galileu. V pohanskej oblasti nehrozilo, že by ľudia vyvolali politickú krízu. Na rozdiel od Židov totiž pohania neočakávali Mesiáša, ktorý by bojoval s okupantmi a stal sa kráľom.

²⁴ MACARTHUR, John. Nový zákon: *Komentár verš po verši*. str. 930.

²⁵ MARSHALL, I. H. New International Commentary on the New Testament: *The Epistles of John*. str. 249.

²⁶ DUBOVSKÝ, Peter. Komentáre k Novému zákonu: *Marek*. Trnava: Dobrá kniha, 2013. 1036 s. ISBN 978-80-7141-792-7. str. 327.

V tomto kontexte bolo možné bezpečne hlásať mocné posolstvo o mužovej kompletnej premene.²⁷

Tento muž sa tak stal prvým Ježišovým misionárom v pohanskom prostredí. "Perikopa tým chce povedať, že každý kresťan z pohanstva, ktorý zakúsil Ježiša ako Pána a Spasiteľa, vydáva o ňom vďačne svedectvo medzi pohanmi, ktorí ho ešte v svojom celku odmietajú. Každý kresťan z pohanstva bol tiež apoštolom vo svojom prostredí."²⁸

Streda: Svedectvo a istota

(1J 5,11-13 SEkP) *¹¹A to je svedectvo, že nám Boh dal večný život a tento život je v jeho Synovi. ¹²Kto má Syna, má život; kto nemá Božieho Syna, nemá život. ¹³Toto som napísal vám, čo veríte v meno Božieho Syna, aby ste vedeli, že máte večný život.*

vv. 11-12: Tieto verše sú základným vzorcom evanjelia. Toto je svedectvo, ktoré sme povolani svedčiť svojimi životmi. Jednoducho povedané: "Život je v synovi."²⁹ Táto skutočnosť má samozrejme svoje dôsledky: "Tí, ktorí popierajú, že Ježiš je Boží Syn, sa odrezali od Božieho života, bez ohľadu na to, ako môžu protestovať, že ho vlastnia. Pretože život, ktorý dáva Boh, je k dispozícii iba prostredníctvom jeho Syna."³⁰

v. 13: Na druhú stranu, tí, ktorí sa odovzdali Ježižovi Kristovi - Božiemu Synovi - môžu mať istotu večného života. Uistenie veriacich o ich spasení, bolo pre Jána jedným z hlavných cieľov tohto listu. "Odchod falošných bratov Jánovými zbormi otriasol (2,19). Ján preto uisťoval tých, ktorí zostali, že keď sa pridržali základov viery (správneho pohľadu na Krista, poslušnosť a lásku), ich spasenie je isté."³¹

Štvrtok: Nádej, ktorú stojí za to zvestovať

(Gal 2,20 SEkP) *Už nežijem ja, ale žije vo mne Kristus. A život, ktorý teraz žijem v tele, žijem vo viere v Božieho Syna, ktorý ma miloval a vydal seba samého za mňa.*

Pavol dáva seba - presnejšie svoje vlastné "ja", svoje *ego* - do kontrastu s Kristom a to úplne rovnakým spôsobom ako dáva do kontrastu "telo" (*sarx*) s "Duchom" (*pneuma*). Veta: "Už nežijem ja, ale žije vo mne Kristus", je vlastným vyjadrením, alebo definíciou pojmu "znovuzrodenia". Spolu s Kristom sme zomreli hriechu a spolu s Kristom sme boli vzkriesení k novému životu. "Takže pri identifikácii s Kristovou smrťou prestal byť zákon i ľudské ego riadiacimi faktormi pre smerovanie kresťanského života. Pavol namiesto toho trvá na tom, že

²⁷ KNIGHT, G. R. Marek: *Evangelium Ježiše Krista Syna Božieho*. Praha: Advent-Orion, 2017. 278 s. ISBN 978-80-7172-687-6. str. 100.

²⁸ KOVÁŘ, František. *Výklad evangelia Markova*. 2. vyd. Praha: Tiskové a nakladateľské družstvo Blahoslav, 1946. str. 111.

²⁹ COURSON, Jon. *Jon Courson's Application Commentary: Volume 3, New Testament (Matthew - Revelation)*. Nashville: Thomas Nelson Publishers, 2003, Kindle Edition. str. 1631.

³⁰ MARSHALL, I. H. *New International Commentary on the New Testament: The Epistles of John*. str. 277.

³¹ MACARTHUR, John. *Nový zákon: Komentár verš po verši*. str. 933.

pozornosť veriaceho sa má sústrediť na skutočnosť, že 'Kristus žije vo mne'.³² Toto popretie seba samého môže trochu zvádzať k mysticismu východného typu, ktorý vedie k asketizmu a k úplnému popretiu vlastnej osobnosti. Biblická mystika však nie je taká. "Nie je to nejaké ezoterické hľadanie cesty, po ktorej treba kráčať, ktorá povedie k zjednoteniu s božstvom, ale má vždy povahu odpovede na Božiu milosť, do ktorej vstupujú ľudia, ktorých sa Boh milosrdne dotkol."³³ Výraz "už nežijem ja" neznamena nejakú depersonalizáciu, stratu osobnosti, vyjadruje to len jednu skutočnosť: už nechcem byť pánom sám sebe (bez Boha), Pánom môjho života je Ježiš Kristus, ale stále sa jedná o moju osobnosť. V Božom kráľovstve človek bude aj po vzkriesení vedieť o sebe, budeme poznať ľudí, s ktorými sme žili na tejto Zemi. Budeme to stále my, ale bez hriechu a bez hriechných sklonov. Boží zákon bude prirodzenou súčasťou našej vôle, nášho vnútra. Určitým spôsobom to však začína už tu a teraz, táto premena je nazvaná znovuzrodením, o hriešnu prirodzenosť však prideme až pri druhom Kristovom príchode, keď si toto "smrteľné oblečie nesmrteľnosť".

Použitie zdroje a literatúra

Biblia: Slovenský ekumenický preklad. 5. Vyd. (3. opravené vyd.) Banská Bystrica: Slovenská biblická spoločnosť, 2015. ISBN 978-80-85486-97-1.

BRUCE, F. F. *New International Commentary of the New Testament: The Epistles to the Colossians, to Philemon, and to the Ephesians*. Grand Rapids: William B. Eerdmans Publishing Company, 1984. 469 s. eISBN 978-1-4674-2318-2.

COURSON, Jon. *Jon Courson's Application Commentary: Volume 3, New Testament (Matthew - Revelation)*. Nashville: Thomas Nelson Publishers, 2003, Kindle Edition.

DUBOVSKÝ, Peter. *Komentáre k Novému zákonu: Marek*. Trnava: Dobrá kniha, 2013. 1036 s. ISBN 978-80-7141-792-7.

KNIGHT, G. R. *Marek: Evangelium Ježiše Krista Syna Božieho*. Praha: Advent-Orion, 2017. 278 s. ISBN 978-80-7172-687-6.

KOVÁŘ, František. *Výklad evangelia Markova*. 2. vyd. Praha: Tiskové a nakladateľské družstvo Blahoslav, 1946.

KRAUS, Jirí. a kol. *Slovník cudzích slov*. 3. vyd. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo - Mladé letá, s.r.o, 2008. 1054 s. ISBN 978-80-10-01425-5.

LINCOLN, A. T. *Word Biblical Commentary: Ephesians*. vol. 42. Grand Rapids: Zondervan, 2017 (ePub edition). 888 s. ISBN 978-0-310-58634-0.

LONGENECKER, R. N. *Word Biblical Commentary: Galatians*. vol. 41. Grand Rapids: Zondervan, 2017 (ePub edition). 731 s. ISBN 978-0-310-58633-3.

MACARTHUR, John. *Nový zákon: Komentár verš po verši*. Kroměříž: Didasko, 2013. 1010 s. ISBN 978-80-875-87-08-9.

³² LONGENECKER, R. N. *Word Biblical Commentary: Galatians*. vol. 41. Grand Rapids: Zondervan, 2017 (ePub edition). 731 s. ISBN 978-0-310-58633-3. str. 340.

³³ LONGENECKER, R. N. *Word Biblical Commentary: Galatians*. str. 341.

MARSHALL, I. H. New International Commentary on the New Testament: *The Epistles of John*. Grand Rapids: William B. Eerdmans Publishing Company, 1978. 428 s. eISBN 978-1-4674-2232-1.

NESTLE-ALAND. Řecko Český Nový zákon: *Slovník novozákonní řečtiny*. Praha: Česká biblická společnost, 2011. 1758 s. ISBN 978-80-87287-38-5.

PANCZOVÁ, Helena. Grécko-slovenský slovník: *Od Homéra po kresťanských autorov*. Bratislava: Lingea, 2012. 1327 s. ISBN 978-80-8145-021-1.